

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

КУРСОВА РОБОТА

з методики навчання англійської мови

**на тему: «Розвиток умінь англомовного монологічного мовлення
учнів 8 класу засобами проєктної технології»**

студентки групи **СОа 19-19**
педагогічного факультету романо-германської та
української філології,
освітньої програми «Іноземні мови
та літератури, методика навчання іноземних мов
і зарубіжної літератури (англійська мова
і друга західноєвропейська мова)»
за спеціальністю 014 Середня освіта
Казмірук Анни Віталіївни

Науковий керівник:

канд. пед. н., доц. Устименко О. М.

Члени комісії:

_____ Борецька Г. Е.
(підпис)
_____ Кузьменко Ю. В.
(підпис)
_____ Устименко О. М.
(підпис)

Національні шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	7
1.1. Цілі та зміст формування англomовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи	7
1.2. Особливості використання проєктної технології для формування іншомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи	10
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВМІНЬ АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ 8-ГО КЛАСУ.....	15
2.1. Вивчення педагогічного досвіду формування англomовної компетентності в монологічному мовленні учнів 8-го класу.....	15
2.2. Проєкт «Impact of modern technologies on our daily lives» для розвитку вмінь англomовного монологічного мовлення учнів 8-го класу	22
ВИСНОВКИ.....	37
РЕЗЮМЕ	38
SUMMARY	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ГС – граматична структура

КММ – компетентність у монологічному мовленні

ЛО – лексична одиниця

ММ – монологічне мовлення

НМК – навчально-методичний комплекс

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що розвиток умінь англомовного монологічного мовлення (ММ) потребує всебічного дослідження ґрунтуючись на важливості та цілеспрямованості використання монологічного мовлення в різних сферах життя. Здатність логічно формулювати та висловлювати думки, успішне працевлаштування, підвищення ефективності самопрезентації та презентацій, розвиток навичок писемної комунікації – це запорука майстерного володіння ММ.

На сьогоднішній день пошуком оптимальних та новітніх методів навчання англомовного ММ займаються системи освіти таких країн, як Фінляндія, Норвегія, Швейцарія та Україна. Технологія проєктного навчання, під час якого учні працюють з інформацією, синтезують, аналізують різні ідеї, формують та формулюють власні думки – виступає одним із оптимальних варіантів швидкого та якісного оволодіння іноземним ММ [7, с. 467].

Вивченням даної технології займалися та досі займаються багато дослідників, таких як: Копилова В. В., Устименко О. М., Полат Є. С., F. Stoller, D. Fried-Booth, N. Vidal, R. та ін. Хоча методисти прикладають чимало зусиль задля всебічного дослідження використання проєктної технології у навчанні іноземних мов і культур, проблематика все ще залишається актуальною.

Використання проєктної технології в процесі навчання має безліч переваг: працюючи на проєкті, учні активно розвивають здібності та навички, перебуваючи в постійній комунікації з іншими учнями або вчителями; дана технологія дає можливість учням застосовувати набуті знання та навички у практичній діяльності, знаходити власне рішення та розв'язувати нагальні проблеми; проєктна технологія має на меті творчий підхід до навчального процесу, що сприяє залученню критичного мислення та уяви; важливим є те, що завдяки використанню проєктів можна підвищити мотивацію учнів та зробити навчання більш змістовним та цікавим.

Об'єктом нашого дослідження є процес формування англомовної компетентності в монологічному мовленні (КММ) учнів основної школи.

Предметом дослідження виступає методика вмінь англомовного

монологічного

мовлення

учнів

8-класу засобами проєктної технології.

У зв'язку з цим **мета** нашого дослідження – розроблення методики розвитку вмінь англомовного монологічного мовлення учнів 8 класу з використанням проєктної технології.

Завдання дослідження такі:

1) провести всебічний аналіз цілей та змісту формування англомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи за чинними державними документами;

2) дібрати та проаналізувати літературу з проблематики дослідження;

3) охарактеризувати дидактичні і методичні особливості використання проєктної технології для формування англомовної КММ;

4) вивчити педагогічний досвід учителів школи № 85 м. Києва і студентів-практикантів щодо формування англомовної КММ учнів 8-го класу;

5) проаналізувати автентичний навчально-методичний комплекс з англійської мови для 8-го класу щодо формування англомовної КММ і використання технології проєктного навчання;

б) розробити навчальний проєкт для розвитку вмінь англомовного монологічного мовлення учнів 8-го класу;

7) здійснити пробне навчання за створеним проєктом.

Задля досягнення поставлених завдань використано такі **методи** дослідження:

1) аналіз чинних державних документів в галузі базової шкільної освіти;

2) аналіз наукових досліджень зарубіжних та вітчизняних вчених з використання проєктної технології у навчанні іноземних мов і культур;

3) спостереження на уроках за процесом навчання англомовного монологічного мовлення восьмих класів школи № 85 м. Києва;

4) аналіз навчально-методичного комплексу з англійської мови;

5) розроблення навчального проєкту;

б) пробне навчання.

Наукова новизна курсової роботи полягає в уточненні цілей та змісту

формування англомовної КММ учнів основної школи, зокрема 8 класу, та у визначенні дидактичних і методичних особливостей використання проєктної технології у навчанні іноземних мов і культур.

Практичне значення курсової роботи відображено в розробленні проєкту «Impact of modern technologies on our daily lives» для розвитку вмінь англомовного монологічного мовлення учні 8 класу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

1.1. Цілі та зміст формування англомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи

КММ – входить до числа комунікативних компетентностей, які є обов’язковими для формування в процесі навчання. Устименко О. М. у своїй праці зазначає, що КММ – «це здатність реалізувати усномовленнєву комунікацію у монологічній формі в життєво важливих для певного віку сферах і ситуаціях відповідно до комунікативного завдання», яка ґрунтується на динамічній та складній взаємодії відповідних навичок, умінь, знань і комунікативних здібностей особистості [10, с. 3].

Варто зазначити, що вчений А.А. Алхазішвілі пояснюючи природу ММ проводить паралель між діалогічним мовленням (ДМ) вважаючи, що хоча ММ відіграє велике значення в контексті змістовної точки зору усної мови, але воно є менш складним за кількістю використання мовленнєвих зразків ніж ДМ [1, с. 75-76].

Вдаючись до інформації поданій в «Державний стандарт 2020 базової середньої освіти (Додаток 5)», можна визначити конкретні результати, які повинні бути досягнуті в 7-9 класах. Як зазначено в даному документі, учень 7-9 класів «детально розповідає про власний досвід, описує власні почуття та враження» та «використовує ефективні стратегії побудови висловлювання в усній та письмовій формі» [3, с. 176-180]. Більше того, учень «обґрунтовує власну думку, наводить аргументи під час тривалого монологу» [3, с. 177].

Беручи за основу чинну навчальну програму з іноземних мов для 5-9 класів, можна зробити висновок щодо кінцевого результату сформованості КММ в 9 класі. Іноземну мову вивчають у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах, очевидно, що рівень володіння іноземною мовою на кінець 9-го класу у спеціалізованих школах (B1) є вищим ніж у

загальноосвітніх навчальних закладах (A2+). Учень спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови на кінець 9-го класу «досить вільно описує один із багатьох предметів, які належать до кола його інтересів, упорядковуючи свій опис у лінійну послідовність» [6, с. 16]. Учень загальноосвітнього навчального закладу на кінець 9-го класу «описує або представляє людей, розпорядок дня, смаки та уподобання у вигляді короткого зв'язного висловлювання побудованого з простих фраз і речень» [6, с. 16]. Учень не спеціалізованої школи має змогу продукувати тривалий монолог з опису власного досвіду, надання інформації або обґрунтування власної думки. Варто додати, що учень на закінчення 9-го класу може дати прості пояснення, стисло описати події або коротко аргументувати свої думки. Обсяг висловлювання у 5-му класі складає 5-6 речень, проте на закінчення основної школи учень може продукувати монолог обсягом 9-10 речень, як зазначено в державній програмі іноземних для 5-9 класів [6, с. 56].

Варто зазначити, що завдання іноземних мов у реалізації мети базової загальної середньої освіти полягає у формуванні таких вмінь: «критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов» [6, с. 4].

У своєму доробку «Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу» Устименко О. М. інформує нас про можливі передумови та труднощі формування КММ. Навчання іншомовного ММ не є ефективним без сформованих навичок, які відносяться до мовних компетентностей. Вчена зазначає, що на формування КММ впливає ступінь розвитку загальних, спеціальних, інтелектуальних та компенсаторних умінь. Для успішного формування КММ повинні бути розвинені такі уміння: комбінувати мовленнєві зразки згідно з комунікативним наміром і на основі логічної схеми; висловлювати власну думку і власне ставлення до предмета мовлення; робити повідомлення чи розповідь за темою, комбінуючи матеріал всередині одного чи декількох джерел інформації; відносно правильно, згідно з принципом комунікативної достатності, оформити своє висловлювання

мовними засобами виучуваної мови; оптимально використовувати мовний матеріал (лексичний, граматичний) певної теми; повернутися до раніше сказаного (“Excuse me, I am going to start from the very beginning again”); уміння спростити фразу, спираючись на знайомі слова або ЗМ, і тим самим приблизно передати власну думку; уміння застосовувати адекватні невербальні (жести, міміка, імітація звуків) засоби спілкування [10, с. 3-4]. Можемо зробити висновок, що ефективний результат при продукуванні монологічних висловлювань вірогідно отримати при сформованості лексичних, фонетичних, граматичних навичок і навичок вживання засобів міжфразового зв’язку.

Варто зазначити, що ММ насамперед збільшує навантаження на оперативну та довготривалу пам’ять, мислення та вербальний механізм людини [10]. Учні можуть навчитися будувати власну програму монологічного висловлювання, і долати зазначені труднощі за допомогою доцільного впровадження вчителем комунікативного завдання, кінцева мета якого буде чітко сформульована. Спеціально створені опори та відповідально підібрані інструкції, доцільні для розвитку КММ, допоможуть виконати комунікативні завдання без перешкод.

Ю. Пассов стверджує, що поняття «монологічне мовлення» в науковому контексті не існує. Він пояснює цей парадокс тим, що будь-яке спілкування є діалогічним, тому що у ньому беруть участь дві сторони: не лише та, яка говорить, а й та, яка слухає. Це означає, що немає висловлювань без певного напрямку чи мети [8].

Також варто виокремити стратегії ММ, які формуються під час процесу навчання, а саме: планування, компенсування, самоконтроль та самокорекція. Під плануванням ми маємо на увазі створення плану комунікації у формі монологу, ціллю якого є висловлювання основної думки з використанням нещодавно засвоєних мовних одиниць. Стратегія компенсування полягає у використанні менш складних конструкцій/виразів для продукування власного висловлювання. Вміння переправити власну сказану думку з урахування правильного вживання мовних засобів належить стратегії самоконтролю та самокорекції [2, с. 349-350].

Отже, у даному розділі ми з вами дійшли до висновку, що для успішного та

ефективного формування іншомовної КММ варто звернути особливу увагу на формування навичок, що належать мовним компетентностям. Також у цьому розділі ми зазначили цілі формування знань та умінь КММ, обговорили передумови формування КММ, окреслили характеристику та типи комунікативних здібностей КММ, та завершили цей розділ обговоренням стратегій ММ.

1.2. Особливості використання проєктної технології для формування іншомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи

Процес проєктування – це основний механізм розвитку та здійснення таких видів діяльності: творчий підхід; моделювання або створення структури; прогнозування та аналітичне оцінювання своєї роботи та работ інших. Проблематику проєктної технології та доцільність її використання обговорюють та впроваджують у школах США, Великої Британії, Фінляндії, Бельгії, Німеччини та інших країнах. Найбільшим плюсом використання проєктної технології в навчальному процесі є вдале поєднання теоретичного матеріалу та його практичного застосування для розв'язання певних проблем. Устименко О. М., ґрунтуючись на дослідженнях вітчизняних методистів дала конкретне визначення проєктної технології, а саме: це «комплексний спосіб організації процесу проєктування, що передбачає використання сукупності проблемних, наукових, дослідницьких, пошукових, інтерактивних та рефлексійних методів» [11, с. 356].

Згідно з книгою «Project-based learning handbook», проєктне навчання – це модель діяльності в класі, яка відрізняється від звичайних коротких, ізольованих та орієнтованих на вчителя уроків. Проєктна технологія може бути довгостроковою, міждисциплінарною, орієнтованою на учня та інтегрованою з проблемами та практиками реального світу. Ця технологія дає можливість учням виконувати абстрактні та інтелектуальні завдання для дослідження складних питань. Учні вчать досліджувати, виносити власні судження, інтерпретувати та синтезувати інформацію у різний спосіб [19, с. 3].

Дослідник В. Д. Симоненко визначає навчальний проєкт, як самостійно

розроблений та втілений в реальність продукт, що має суб'єктну або об'єктну новизну і виконується під особливим контролем учителя [9].

За словами Sylvia Chard, підхід до проєктного навчання – це «поглиблене дослідження теми реального світу, яка варта уваги та зусиль дітей». Також вона зазначила: екскурсії, експерименти, побудова моделей/плакатів, створення мультимедійних презентацій – це продукт діяльності проєктної технології [19, с. 4].

Устименко О. М. у своєму дослідженні «Проектна технологія навчання іноземних мов і культур студентів мовних вищих навчальних закладів» дає нам ознайомитись з більшою кількістю видів проєктних продуктів, а саме: малюнок, колаж, альбом, стенд, оповідання/есе, щоденник/блог, страва, відеофільм, рольова гра, театральна постановка, виступ/доповідь та веб-сторінка/сайт [12].

Більше того, Устименко О. М. у своїй праці конкретизує типологію проєктів вдаючись до типологічних ознак та типів навчальних проєктів які до них відносяться. Наприклад, за домінуючим видом діяльності та кінцевим видом продукту проєкти бувають:

- 1) виробничі;
- 2) інформаційно-дослідницькі;
- 3) проєкти-огляди;
- 4) організаційно-ігрові.

За структурою та предметно-змістовою галуззю виділяють прості/складні та монопроєкти або міжпредметні проєкти. Також варто додати, що проєкт може бути відкрито керованим вчителем або приховано керованим. За тривалістю виконання проєкти бувають:

- 1) короткочасні (приблизно до 1 місяця);
- 2) середньої тривалості;
- 3) довгострокові (до року).

Проєкти можуть виконуватись індивідуально, в парах або в групах в залежності від того, чого вчитель хоче досягнути тим чи іншим проєктом [12].

Проєктне навчання – це не просто ще одна технологія для досягнення успіху у формуванні мовленнєвих компетентностей: це – спосіб спільної роботи, який

призводить до формування відповідальності та структури. Привносячи реальний життєвий контекст і технології в навчальну програму за допомогою підходу до проєктного навчання, учні стають більш вмотивованими та незалежними, вони стараються дивитися на проблему з різних сторін та аспектів, а також – заохочуються навчатися впродовж усього життя. Якщо тема проєкту є доцільною та цікавою учням, вони можуть проявити більше креативу та ентузіазму, ніж на звичайних уроках [19, с. 8].

Вагомою перевагою залучення в навчальний процес проєктної діяльності є його інтегральність. Тобто, учні можуть використати з різних навчальних предметів та сфер життя набуті знання, уміння та навички [15, с. 50]. Учні можуть розробити проєкт на тему «Характерність англomовних країн» в якому їм доведеться попрацювати з картами, географічним положенням країн та їх історією. Даний вид діяльності допоможе учням структурувати та закріпити знання, або оволодіти абсолютно новою інформацією, яка завжди буде корисною.

Автентичне оцінювання проєктної діяльності дозволяє вчителю систематично документувати прогрес та розвиток дитини. Вчитель забезпечений великою кількістю можливостей для оцінювання, що дозволяє учневі продемонструвати свої здібності під час самостійної роботи на проєкті. Під час роботи в команді, поведінка учня може відрізнятись від притаманної йому під час індивідуального навчання, тому вчитель має змогу спостерігати за роботою дитини та дізнатись про неї більше, як про особистість [19, с. 8].

Копилова В. В. зазначає, що розвиток умінь говоріння, аудіювання, письма та читання відбувається взаємо-відносно в проєктній технології [4, с. 50]. Наприклад, під час створення проєкту учні можуть розвивати одразу декілька компетентностей, за умови коректної побудови проєкту та його завдань і цілей. Візьмемо для прикладу проєкт «How does the fashion industry affect people's mentality?» в якому учням запропоновано спочатку прослухати інформацію про модну індустрію від диктора (компетентність в аудіюванні), потім виконати декілька тестових завдань для перевірки прослуханого, перейти до читання тексту та вправ до нього (компетентність у читанні) і закінчити усною презентацією готового продукту (КММ)

або написаним твором (компетентність у письмі). В даному випадку, проєктна технологія забезпечує всебічний розвиток мовленнєвих компетентностей.

Жоден розвиток та успіх є неможливим без перешкод або труднощів, які виникають під час роботи з проєктами. Як зазначає Устименко О. М., ці труднощі можна розділити на три групи:

- 1) організаційні труднощі;
- 2) труднощі поточного моніторингу;
- 3) психологічні труднощі [13, с. 102–103].

Устименко О. М. наголошує, що до організації проєктного навчання потрібно готуватися ретельно та якісно, врахувавши такі аспекти як: тема або тематична галузь майбутнього проєкту; формат кінцевого продукту, який учні презентуватимуть на завершенні проєкту; практичні, розвивальні, освітні та виховні цілі, які повинні бути реалізовані під час проєктної діяльності учнів; мовний та мовленнєвий матеріал; вправи та завдання; форми та способи контролю/оцінювання [13, с. 102].

Труднощі поточного моніторингу полягають в якості оцінювання учнів та пошуку найбільш достовірних та еквівалентних способів оцінювання роботи школярів. Ще однією проблемою є використання рідної мови під час виконання проєкту англomовного формату. Устименко О. М. запевняє: що «у творчому процесі проєктної роботи повністю уникнути рідної мови неможливо, але варто заздалегідь домовитися з учнями про умови спілкування» [13, с. 103]. Звідси впливає питання організації проєктного навчання, про яке ми зазначали раніше.

Психологічні труднощі – є одними з найважчих для усунення, адже залежать вони не від учителя, а від учня. Школярі можуть бути не зацікавлені у виконанні проєкту або не мати бажання працювати в групах. В даному випадку, вчитель повинен вирішити дані проблеми з урахуванням психологічних особливостей дітей [13, с. 104].

Отже, у даному розділі ми довели важливість використання проєктної технології в навчальному процесі. За допомогою праць зарубіжних та вітчизняних дослідників ми дізнались більше про проєктне навчання та типи проєктів. Більше того, ми обґрунтували типологію кінцевих продуктів проєктної діяльності та вплив проєктної діяльності на розвиток навичок мовленнєвих компетентностей.

Завершивши даний розділ типологією труднощів, які можуть виникати під час проєктної діяльності, ми хотіли наголосити на тому, що використання проєктної технології – це різносторонній та клопіткий процес, під час якого вчитель повинен виступати «модератором», а не учасником, тобто повинен мотивувати учнів бути повністю залученими у виконання проєкту та надати їм можливість до самооцінки та саморефлексії.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВМІНЬ АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ 8-ГО КЛАСУ

2.1. Вивчення педагогічного досвіду формування англomовної компетентності в монологічному мовленні учнів 8-го класу

Ми мали змогу дослідити та проаналізувати уроки англійської мови учителів та студентів-практикантів під час виробничої педагогічної практики в школі №85 м. Києва. Було здійснено педагогічне спостереження щоб визначити, які методи розвитку компетентності в монологічному мовленні використовуються в навчальному процесі. Мета даного дослідження полягала в розробленні методики використання проєктної технології для розвитку англomовної компетентності в монологічному мовленні учнів 8-го класу. Для досягнення мети нам потрібно було проаналізувати уроки англійської мови з використанням проєктної технології. На жаль, ми не змогли дослідити використання вчителями школи проєктної технології, тому що вони приділяли увагу іншим методам та технологіям, характерним для традиційної моделі навчання іноземної мови. Проте ми змогли дослідити самостійно розроблені проєкти студентів-практикантів та проаналізувати їх з аспекту розвитку КММ.

На сьогоднішній день, навчальний процес в школі №8 5 м. Києва відбувається в дві зміни, в онлайн та офлайн форматах. Ми були залучені до аналізу уроків обох змін та обох форматів і дійшли до висновку, що вчителям з онлайн формату не вистачає часу на розвиток декількох компетентностей за один урок. Урок онлайн формату триває приблизно 25 хвилин, тому практично не можливо приділити достатньо часу всім аспектам розвитку навіть однієї компетентності. Щодо звичайного формату навчання можемо зазначити, що урок тривалістю в 45 хвилин дає можливість вчителю організувати роботу таким чином, щоб він був комплексним. Хоча вчителі не користувалися проєктною технологією, вони чудово організовували

навчальний процес, вдаючись спочатку до розвитку компетентності у читанні, потім до лексичної компетентності і завершували урок роботою в парах над діалогом або продукуванням монологу. Звісно, не всі вчителі були прихильниками комплексного підходу до навчання, деякі могли навчати однієї граматичної структури увесь урок, при цьому не мотивуючи учнів цікавими завданнями використовувати набуті знання про граматичну структуру на подальших уроках. Доцільним було б використати вивчену граматичну структуру під час продукування діалогів та монологів, або під час написання творів різних типів.

Для аналізу рівня сформованості КММ учнів 8-А нами було проведено діагностичний зріз. На першому занятті значна частина уроку була приділена формуванню КММ, а точніше її контролю. Нами було зазначено, що учням було важко сформулювати думку та побудувати фразу без опор. Учні 8-А класу спершу будували речення рідною мовою, а потім перекладали його на англійську. У Програмі іноземних мов зазначено, що учень 8-го класу «детально розповідає про власний досвід, описує почуття» [6, с. 23], але учні 8-го класу не могли сформулювати більше 3-х зв'язних речень, вони повторювали сказане по декілька разів, що свідчить про недостатній рівень сформованості лексичної компетентності. З психологічної точки зору, учні виконували завдання без впевненості та неохоче, наче боявшись сказати щось не те. Тобто можна зробити висновок щодо цього аспекту, що рівень сформованості КММ не відповідав програмним вимогам для учнів 8-их класів, навіть враховуючи той факт, що школа спеціалізується на вивченні англійської мови.

Нами було прийнято рішення покращити та поглибити знання учнів за допомогою інтерактивних методів та прийомів навчання, включаючи використання проектної технології. Під час наступних уроків учні 8-го класу практикувались в правильному веденні монологу, починаючи з побудови фраз, понадфразових єдностей і завершуючи міні-монологом. Більше того, кожного уроку вони виконували 2-3 вправи, спеціально складені/відібрані нами, на розвиток КММ. Додатковий роздатковий матеріал також відіграв важливу роль в навчальному процесі. За допомогою підказок з фразами для початку/ведення/закінчення монологу в учнів сформувалася структура, так звана опора, на яку вони могли орієнтуватись в

подальшому продукуванні монологів та діалогів. До завершення практики учні вже не використовували опори, щоб розмовляти, а використовували лексичні одиниці з активного лексичного мінімуму. За три тижні вони навчились виражати свої емоції вербально та невербально, а впевненість в собі з'явилась після декількох вдалих спроб та вмотивованих завдань. Наприкінці пробного навчання учні 8-А класу могли продукувати монолог обсягом 6 речень, детально описуючи свій досвід. Звісно що дані результати не є повністю наближені до рекомендованих проте, ми орієнтувались на прогрес у продукуванні монологів і змогли певним чином його досягти.

Щодо передумов низького рівня володінням КММ можемо назвати такі причини: брак часу (45 хвилин) для ґрунтовного формування КММ, яка є не єдиною компетентністю що повинна бути сформована під час навчального процесу; страх висловлюватись, який впливає або з невміння граматично правильно побудувати висловлювання, або з насмішок (цькування) зі сторони однокласників; нерівномірний розподіл часу, який повинен бути витрачений абсолютно в однаковому еквіваленті на кожного учасника навчального процесу.

Серед усіх відвіданих нами уроків студентів-практикантів та вчителів ми хочемо виділити Жигальську Дар'ю Андріївну та її урок «Toy Shop» для 1-Б класу. Оскільки це учні 1-го класу, які тільки починають свій шлях з формування КММ, навчальний процес повинен базуватись на іграх, опорах та структурах. Дар'я розробила найбільш методично правильний фрагмент з формування КММ. Темою уроку була «Подорож в магазин іграшок». Розпочавши урок з фонетичної зарядки, студентка-практикантка почала показувати дітям картинки іграшок, використовуючи при цьому граматичну структуру «It is...», яку Дар'я записала на дошці. За допомогою гри «Крокодил» наша колега вмотивувала учнів називати відгадані іграшки англійською мовою, а не рідною. Потім вона зробила завдання складнішим, попросивши дітей використовувати «It is...» під час відгадування слів. Більше того, учні вивчили два важливих прикметника «big» і «small», які вони потім використовували, вживаючи ГС. Наприкінці уроку Дар'я запропонувала учням 1-Б класу розповісти про свою улюблену іграшку, яку вони носять з собою до школи кожного дня. Результати були неймовірними: учні 1-го класу, доставши іграшки з

портфелів та орієнтуючись на ГС, що була написана на дошці, продукували понадфразові єдності без труднощів. З їхніх вуст пролунало приблизно так: «It is a doll. It is big. It is pink and red.».

Важливим аспектом педагогічної практики був аналіз навчально-методичного комплексу Focus 2 (2nd edition), за яким навчались учні 8-А класу. Нашим завданням було визначити кількість і характер вправ для формування КММ, в тому числі в аспекті використання проєктної технології, а також визначити доцільність використання даного підручника для навчання ММ учнів 8-х класів. Як зазначено в самому НМК, він відповідає рівню A2+/B1 за шкалою CEFR (Common European Framework of Reference) [17, с. 1]. Порівнюючи тематику для 8 класу навчально-методичного комплексу Focus 2 (2nd edition) і рекомендовану тематику подану в «Програма з іноземних мов для 5-9 класів» можна зробити висновок, що в даному НМК відсутні такі тематики ситуативного спілкування: «Музика», «Україна», «Література» [6, с. 28]. Узагальнюючи написане, даний підручник відповідає чинним вимогам Програми іноземних мов для основної школи, проте не налічує в собі декілька важливих тем ситуативного спілкування .

Підручник Focus 2 (2nd edition) структурований відповідно до нової навчальної програми з урахуванням компетентнісного підходу. Навчально-методичне забезпечення до підручника складається з методичних рекомендацій для вчителя (Teacher's notes), для повного забезпечення розвитку усіх компетентностей в додатках до підручника не вистачає електронних додатків (інтерактивних версій сюжетних картин та коміксів) і розвивальних онлайн-ігор. Великим плюсом даного НМК є паралельне і взаємопов'язане навчання всіх видів мовленнєвої діяльності (vocabulary, grammar, listening, reading, use of English, writing and speaking), яке підкріплене комплексним виконанням комунікативної, виховної, розвивальної та освітньої цілей навчання іноземних мов.

Окремо слід зазначити про **Word list** в кінці кожного розділу, що допомагає учням закріпити знання за допомогою словника, його транскрипції та можливістю написання дефініції того чи іншого слова.

Після проведення ретельного аналізу НМК ми можемо стверджувати, що в

даному підручнику представлена достатня кількість вправ та завдань для успішного формування КММ та компетентності у діалогічному мовленні. Хоча в підручнику наявний окремий розділ «Speaking», вправи на розвиток монологічного та діалогічного мовлення представлені майже у кожному уроці. Більша частина вправ орієнтована на розвиток ДМ, або принаймні спонукає до його використання: в кожному розділі «Speaking» основним завданням є побудувати діалог з партнером за певною ситуацією, як це зображено на Рис. 2.1.1 [17, с. 84].

7 SPEAKING Follow the instructions below to make dialogues. Use your notes in Exercise 6 and the SPEAKING FOCUS to help you.

Student A: Choose a problem in Exercise 6 and tell Student B about it.

Student B: Give Student A some advice.

Рис. 2.1.1.

Вправи на формування КММ переважно розширені по розділам на формування лексичної компетентності, граматичної компетентності, компетентності у читанні та компетентності в аудіюванні. Переглядаючи підручник, ми можемо зустріти вправи на розвиток КММ одразу після вправ на ознайомлення з текстом або аудіювання. Як зазначено на Рис. 2.1.2, вправа на розвиток умінь ММ представлена після прослуховування аудіотексту про Антарктику [17, с. 22].

4 SPEAKING Discuss whether you would like to work in Antarctica. Explain why or why not.

Рис. 2.1.2.

Також варто зазначити, що в даному підручнику представлені проєктні завдання, які знаходяться наприкінці підручника. В загальному, вони не є суцільним готовим продуктом але мають на меті розширення спектру завдань, задля формування відповідних компетентностей. На Рис. 2.1.3 зображено один із варіантів проєктного завдання, яке може бути допрацьованим та стати основою повноцінного проєкту в майбутньому [17, с. 129].

FOCUS ON LIFE SKILLS

Collaboration • Communication • Digital skills

4 In pairs, prepare a list of five questions about fashion. For example:

- How important is fashion to you?
- How many pairs of jeans have you got?
- How much do you spend on clothes every month?

Ask the questions to other students, collect the answers and prepare an infographic with the results. Then present your findings using graphs and charts in a survey infographic. You can draw the infographics or use an online tool to create them.

Survey infographic:

What is a survey infographic?

Survey infographics present survey data using a combination of graphs, charts and text.

Visual graphics are a powerful way to show survey results.

A well-designed infographic will capture the attention of your audience and engage them.

Рис. 2.1.3.

Під часу аналізу робочого зошита було виявлено, що вправи для формування КММ знаходяться тільки в двох розділах: «Speaking» та «Exam Speaking». Варто зазначити, що в робочому зошиті більшу частку складають вправи саме на формування компетентності у діалогічному мовленні як це зображено на Рис. 2.1.4 [21, с. 43].

3 Read the instructions on your card. In pairs, take turns to role-play the conversation.

Student A

You are doing a survey about the forms of art that students enjoy. Ask Student B the questions.

- Ask Student B if he/she can help you with your art survey.
- Ask if he/she thinks that cooking programmes are more entertaining than talent shows.
- Ask what he/she thinks is the best type of TV programme.
- Ask what book he/she has just finished and how he/she can describe it.
- Ask what is the most gripping film he/she has watched recently.
- Ask which form of art he/she finds most engaging.
- Thank him/her and end conversation.

Student B

Student A is doing a survey about the forms of art that students enjoy. Answer his/her questions.

- Say yes, you're happy to help.
- Tell Student B your opinion about cooking programmes and talent shows.
- Answer the question about TV programmes.
- Tell Student B about a book you have just finished.
- Answer the question about a film you have seen recently.
- Tell Student B your opinion about art forms.

Рис. 2.1.4.

В книжці для вчителя було виявлено додаткові вправи для навчання ММ, а також було знайдено методичні рекомендації для організації проєктної роботи, а саме: нотатки про важливість та доцільність використання проєктної технології; шляхи та методи розширення проєктів, що подані в основному підручнику Focus 2 (2nd edition) як це зображено на Рис. 2.1.5 [22, с. 19].

HOW TO EXTEND FOCUS PROJECTS

The teacher's notes to each Focus Review lesson include a topic for a project. We encourage teachers to acquaint their students with the project at the beginning of the unit so that they can work on it over a longer period of time. Here is one of the topics from *Focus 2 Second Edition*:

Work in groups. Do some research to find out about unusual scientific work or a place to do science experiments. Prepare a presentation about it and then present it to your class.

To expand the project, students' work on it could be divided into a few stages:

- 1 In class:** After the first lesson of the unit, students are given the topic of the project.
Homework: Each student researches unusual scientific work or a place to do experiments.
- 2 In class:** Students share their research with their groups and then select one piece of work or place they are most interested in.
Homework: Students go away and do more research on the scientific work or place to do experiments they have selected. They take notes. They plan a presentation about it.
- 4 In class:** Groups work together and give each other oral feedback and suggestions on their plans.
Homework: Then they prepare their presentations.
- 5 In class:** Students present their work to the class. Then they vote on their favourite unusual scientific work or place to do experiments and discuss why.

Рис. 2.1.5.

Після проведення аналізу НМК «Focus 2 (2nd edition)» ми можемо стверджувати, що кількість завдань та їх структуроване розташування є оптимальним та доцільним для формування КММ учнів 8-х класів. Наявність проєктних завдань слугує зростанню мотивації серед учнів та допомагає їм розвивати свої творчі та критичного мислення здібності.

2.2. Проєкт «Impact of modern technologies on our daily lives» для розвитку вмінь англомовного монологічного мовлення учнів 8-го класу

Щоб досягти успіху в розвитку вмінь англомовного монологічного мовлення учнів 8-А класу, нами був розроблений проєкт «Impact of modern technologies on our daily lives». Ми розробили даний проєкт, орієнтуючись на тій темі, яку учні вивчали, щоб вони могли пригадати вже вивчене та дізнатись щось нове. Актуальність теми нашої розробки полягає в безперервному зв'язку людини і техніки. Сучасне покоління проводить більшу частину свого вільного часу, спілкуючись в соціальних мережах або граючи в онлайн-ігри, але більшість з них не розуміє проблематику надмірного споживання гаджетів. Проєкт розроблений на матеріалі підручника Oxford Discover Futures 2, проте він наповнений певною кількістю самостійно розроблених завдань, та налічує матеріали з додаткових джерел (мережа Інтернет).

Наш проєкт є простим, міжпредметним (охоплює теми з предметів «Основи здоров'я» та «Всесвітня історія»), оглядовим, короткотривалим (4 уроки), внутрішнім та груповим за типологією проєктів, яку запропонувала Устименко О. М. [12, с. 351]. В даному проєкті вчитель виступає модератором, тобто уважно слідкує за процесом та мотивує учнів до праці.

Проєктне завдання “Find out about effects of modern technologies on our daily lives. **Groups 1, 2, 3**, prepare a presentation to inform classmates about *positive effects* of modern technologies. **Groups 4, 5, 6**, prepare a presentation to inform your classmates about *negative effects* of modern technologies” заохочує учнів взяти участь в розробці унікального виступу та презентувати фінальний продукт, обговорюючи позитивні або негативні ефекти сучасних технологій.

Розроблений нами проєкт налічує чотири етапи: підготовчий, виконавчий, презентаційний та підсумковий. На **підготовчому етапі** проєкту «Impact of modern technologies on our daily lives» ми використали обговорення проблемної ситуації, для того щоб вмотивувати учнів брати активну участь в розробці фінального продукту та налаштуватися на тематику проблемного питання. В процесі обговорення проблемної ситуації, учні мають змогу висловити власні думки щодо позитивного або

негативного впливу на наше життя зображених на фотографіях технологій.

Обговорення проблемної ситуації (entry event):

Hey, you, yes you, who is listening to me right now, can you spend a one day without your smartphone? Can you spend a day without headphones, a day without computer and laptop, and a day without watching a TV? Our addiction to the technologies has grown very deep into the roots of the brain. Every year, the number of inventions is constantly increasing, sometimes they are useful for us and sometimes vice versa.

The question is what benefits and harms modern technology has brought us. I want to draw your attention to 4 inventions. Your task will be to say what positive or negative effect they had on our world.

Not always something new and modern is made to help us, you and I should learn more about modern technologies and draw conclusions about the impact they have on our daily lives. We need to know what the impact of modern technologies on our daily lives is. And that is the question we are going to discuss. During this project, we will prepare short presentations justifying your answers on the topic of modern technologies.

Перша вправа нашого проєкту [23] має на меті ввести учнів в контекст проблематики з використання сучасних технологій. Учні повинні прочитати запитання, подумати та дати відповідь про який винахід йдеться в кожному випадку.

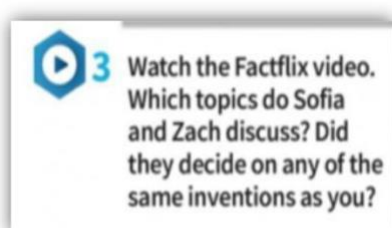
Ex. 1. Read questions carefully and try to decide on an answer for each topic.

2 Read the text and decide on an answer for each topic.

Best inventions	
Medicine	Which drug, therapy, or medical device is most important because of its life-saving properties?
Transportation	Which invention in the history of transportation most revolutionized how we travel?
Safety	Which practical invention most helped to make the world a safer place?
At home	Which appliance at home most improved your quality of life?
Electronics	Which portable electronic device do you consider to be the most indispensable?
Everyday life	Which simple non-electronic invention makes the biggest difference in your everyday life?

В наступній вправі (№ 2) з НМК Oxford Discover Futures 2 учні мають переглянути відеофрагмент та перевірити правильність виконання першої вправи, а також звернути увагу на додаткову інформацію про сучасні технології.

Ex. 2. Watch the following short video and listen carefully to Sofia and Zach speaking about best inventions ever existed on a planet. Answers to Ex.1 will be presented in the audio, so be attentive and check it. After listening we are going to check everything together.

Скан тексту фонограми до вправи №2:

Zach Hi and welcome. I'm Zach ...

Sofia ... and I'm Sofia.

Sofia Today's question is – what inventions most changed people's lives?

Zach So, here are our top four!

Zach First – medicine has given us lots of important inventions, but I think the most important is aspirin.

Zach It was first made in 1897 and helps with over 50 medical problems! Today, about one billion people use it regularly. If you put all those people in a line, it would stretch to the moon and back!

Sofia That's a good one! My choice is an invention for safety.

Sofia It's a seat belt.

Sofia They save about 14,000 lives every year, and they can cut your risk of injury by 50%! There's nothing more life-saving than a seatbelt!

Zach And how about our homes?

Zach Dishwashers and coffee makers make our lives easier, but for me the fridge is far more important than those. Fridges and freezers were only invented in 1913. Before that people preserved food in different ways, but it didn't usually last long!

Sofia You're right. That is a very practical invention – but what could be more important than this ... the toothbrush. The first brushes were used in China in the 13th century, but they weren't common until the 20th century. Before that a lot of people had bad teeth, and only a lucky few could afford false teeth. And can you guess what they were made of? Wood? Stone? Bone?! The answer is all three!

Zach Really? Bone?! I'm glad I've got a toothbrush. Thanks for watching guys!

Sofia See you next time!

Zach/ Sofia Bye!

Наступна вправа є запозиченою з мережі Інтернет та орієнтована на повторення вивчених ЛО з теми «Science and technology». Учні мають змогу пригадати вивчені ЛО, щоб далі тренуватись у їх використанні під час роботи над проєктними завданнями та презентацією готового продукту.

Ex. 3. In this exercise you need to match the expressions with their definition.

1. browse	☒ b	a) transfer data from another computer to the computer you are using.
2. be logged-in	☐	b) Surf Internet resources.
3. block someone	☐	c) end an authenticated session.
4. chat room	☐	d) remote accessible programme that lets you do online keyword searches.
5. download	☐	e) deny someone's access to your personal account.
6. logout	☐	f) transfer data from the computer you are using to another computer.
7. search engine	☐	g) be connected to a computer system by given your ID (username and password)
8. upload	☐	h) a virtual room where you can communicate with other members.

Метою наступної вправи (№ 4) є залучення учнів до обговорення винаходу, який отримав своє визнання тільки нещодавно. Тематика винаходів, які використовуються у різних сферах життя завжди є актуальною серед підлітків.

Ex. 4. Now, please, look at the picture. Make notes about future of drones. Discuss it with your classmates.

В останній вправі підготовчого етапу учням пропонується дати відповідь на 4 відкритих запитання та обговорити їх разом з класом. Дана вправа розрахована на те, що учні зможуть розпочати обговорення позитивних та негативних речей які приносять нам сучасні технології.

Ex. 5. There are four questions for you. Read them carefully and try to answer. Then, discuss your answers together with your classmates.

1. What are the most useful apps on your smartphone?
2. Do you like to keep up-to-date with the latest gadgets?
3. Do you think the development of mobile technology is a good or bad thing?
4. How has your life changed in recent years as a result of new technology?

Метою **виконавчого етапу** є виконання дослідницьких завдань для виготовлення кінцевого продукту. Першою вправою даного етапу (№ 6) є дослідження мультимедійного скрапбуку з інтернет-ресурсів на тему «Impact of modern technologies on our daily lives», який налічує декілька посилань на статті та відеоматеріали про позитивний та негативний ефект використання сучасних технологій. Ми спеціально відібрали кожне посилання з урахуванням труднощів, які можуть виникнути під час роботи зі скрапбуком. Для зняття можливих труднощів ми пропонуємо використати запропоновану таблицю з перекладом незнайомих ЛО з матеріалів скрапбуку.

Ex. 6. Split into groups of four. Now you are going to read interesting articles and watch videos on YouTube on the theme of your project. Before doing this, pay your special attention to the table which contains word and phrases that can help you. Read these words and phrases after the teacher, then read articles and watch videos. While you are reading and watching, make notes about the impact of modern technologies on our lives.

<i>Full-fledged business</i>	<i>Повноцінний бізнес</i>
<i>Tech advancements</i>	<i>Технічний прогрес</i>
<i>Management of enterprises</i>	<i>Управління підприємствами</i>
<i>Error-free</i>	<i>Без помилок</i>
<i>Sheer convenience</i>	<i>Чиста зручність</i>
<i>To enroll</i>	<i>Зарахувати</i>
<i>Obesity</i>	<i>Ожиріння</i>
<i>Massive shortage</i>	<i>Масовий дефіцит</i>
<i>Longevity</i>	<i>Довголіття</i>
<i>Asset</i>	<i>Перевага</i>
<i>Profound impact</i>	<i>Глибокий вплив</i>
<i>To be addicted to</i>	<i>Бути залежним від</i>

<i>Consequences</i>	<i>Наслідки</i>
<i>Carpal tunnel syndrome</i>	<i>Синдром зап'ястного каналу</i>

**Мультимедійний скрапбук інтернет-ресурсів для учнів на тему
«Impact of modern technologies on our daily lives»**

Статті:

[Top 10 Positive and Negative Impacts of Technology on Youth in Society](#)

[The Positive and Negative Effects of Technology on Your Life](#)

Відеоматеріали:

[How Technology Has Increased Human Development](#)

[Is technology making life better or worse?](#)

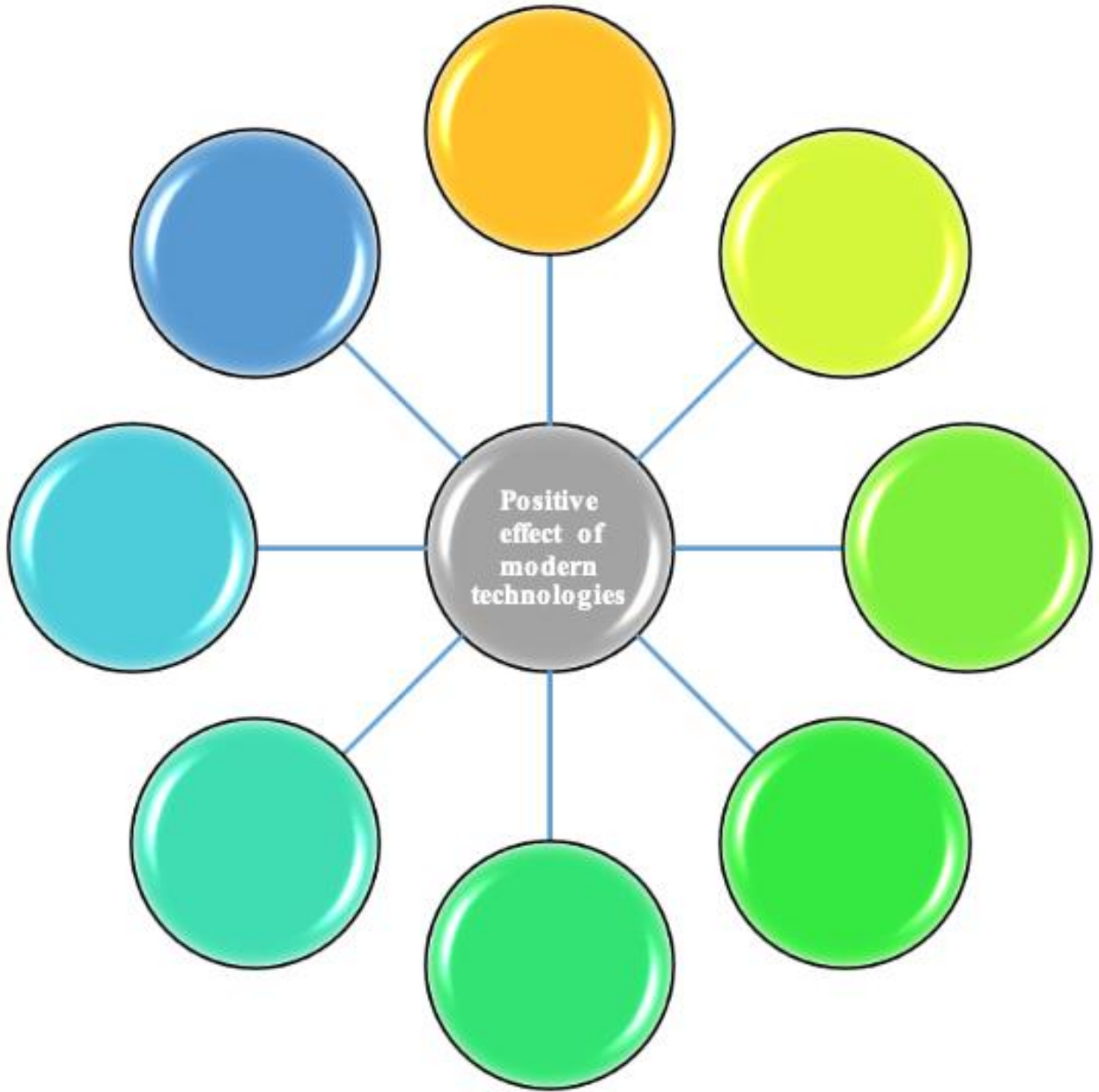

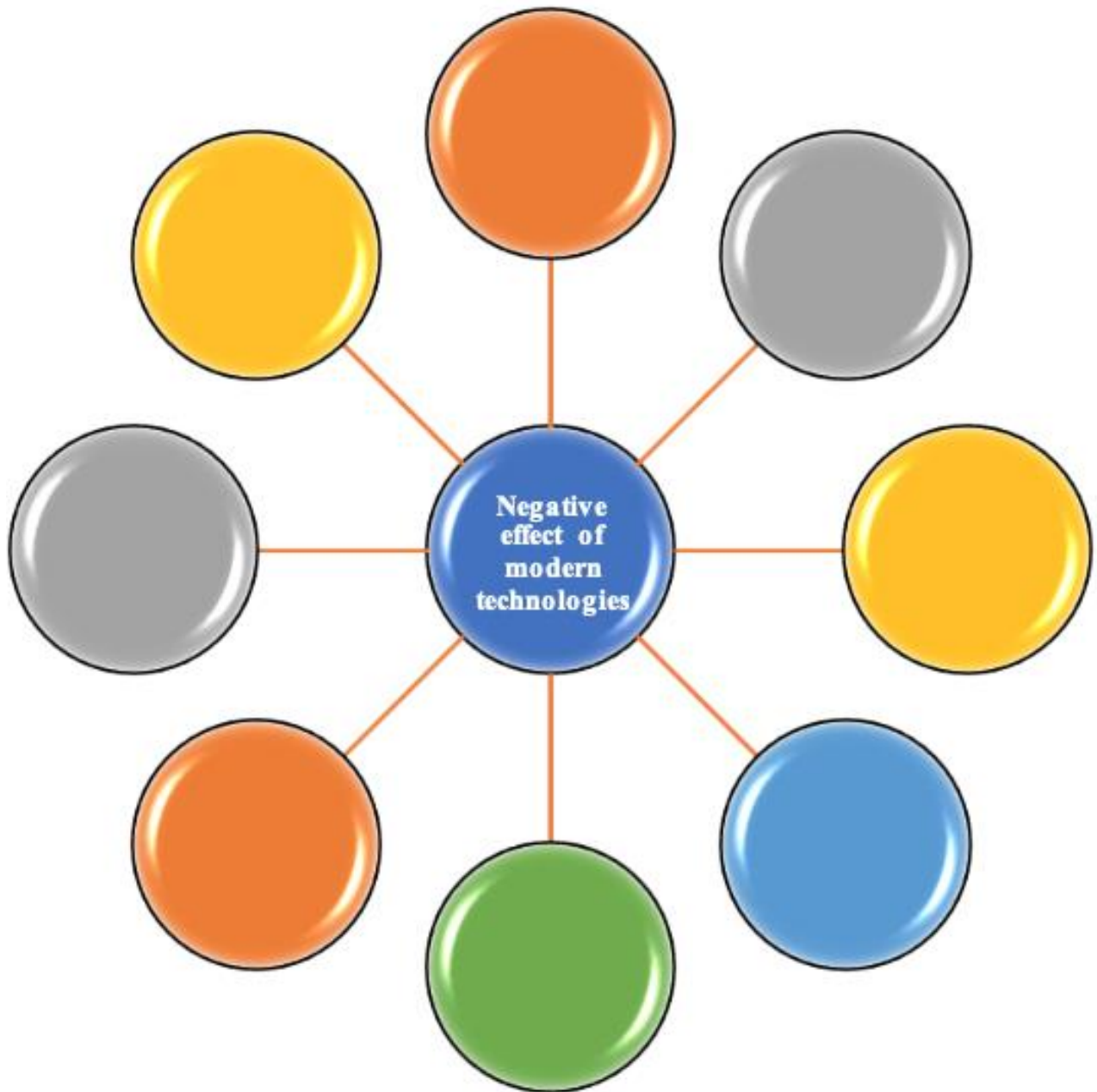
[Technology Changes Everything - Did You Know...?](#)

Метою вправи № 7 є структурування дослідженого матеріалу у відповідності з обраним аспектом проектного завдання. Учням пропонується тезисно вписати у вільні кружечки плюси або мінуси використання сучасних технології. Учні повинні створити так звану ментальну мапу (див. нижче) та використати її під час підготовки до усної презентації.

Ex. 7. Groups 1, 2, 3, you should create a mind map about *positive effects* of modern technologies. Groups 4, 5, 6, you should create a mind map about *negative effects* of modern technologies.

Остання вправа даного етапу спрямована на впорядкування цілей та розподілення обов'язків між учасниками груп. Учням пропонується заповнити таблицю, в якій вони мають вказати імена, обов'язки та дедлайн виконання завдання.

*Ex. 8. Now you are working in the same groups. Groups 1, 2, 3, you are going to make a presentation with a speech to inform classmates about **positive effects** of modern technologies. Before you start, have a look at the tips below and take notes. Groups 4, 5, 6, you are going to make a presentation with a speech to inform your classmates about **negative effects** of modern technologies. But at first, you should decide which person is going to make certain aspects of your project and when.*

<i>Who?</i>	<i>What?</i>	<i>When?</i>

На презентаційному етапі учням було запропоновано декілька порад, як провести ефективну презентацію, було надано список з цікавими та корисними фразами для ведення усного монологу, а також забезпечено списком порад і підказок перед початком презентування готового проєктного продукту [18; 20; 14].

Ex. 9. Make a presentation!

Groups 1, 2, 3, prepare an oral presentation to inform your classmates about positive effects of modern technologies. Before you start, have a look at the tips below and take notes. Groups 4, 5, 6, prepare an oral presentation to inform your classmates about negative effects of modern technologies.

1) *Tips to create an oral presentation*

KILLER PRESENTATION TIPS

8 ways to be a better presenter.

1 Connect with your audience.

Show your audience that you are passionate about your topic. Passion and enthusiasm are key to engage your audience.

2 Don't apologise

A fast way to lose credibility and your audience is to apologise for content, lack of preparation, late notice. The message they receive is that they are not important, and can lead to disengagement.

3 Keep it simple

Focus on your core message.

4 Smile and give eye contact

Your audience can't help but smile back when you smile at them. Eye contact and smiling helps to build rapport with your audience.

5 Don't read out your slides

Your audience can read faster than you can read it aloud. They are not attending for a bedtime story. Don't do it.

6 Don't run over time

Time is important. Running over time pretty much guarantees your audience will lose engagement with your presentation. They committed to a specific period of time. Ensure that you keep your part of the deal, by ensuring that you do not run over time.

7 Repeat core messages

Repetition works. Ensure you recap important information and share the message in multiple ways and formats.

8 Tell stories

Your audience won't necessarily remember facts and data that you are presenting. They will remember engaging stories.

2) *Useful phrases for your presentation*

PRESENTATIONS IN ENGLISH

LEARN ENGLISH WITH HARRY

SETTING THE SCENE

- It's good to see you all here.
- I'm very pleased to be here.
- I'm glad you could all make it.
- Thanks for inviting me.
- Thank you (all) for coming.

DESCRIBING THE STRUCTURE OF A TALK

- First I'll describe ...
- Then I'll discuss ...
- After that I'll come to the main point.
- Finally, I'd like to say something about ...

DEALING WITH QUESTIONS

- I'm afraid I can't say ...
- I'm sorry, I don't know the answer.
- I'll have to check this for you.
- I'm not the best person to answer that.
- You need to speak with ...
- Sorry, I didn't catch your question.
- Could you repeat the question?
- Could you say that again?
- Sorry, what did you say?

WWW.ENGLISHLESSONVIA SKYPE.COM

RECAPPING/SUMMARISING

- To sum up ...
- Let's summarise briefly what we have looked at.
- Here is a quick recap of the main points of this section.
- I'd like to recap the main points.

WWW.ENGLISHLESSONVIA SKYPE.COM

3) *Rehearse your presentation*

Use this checklist when you are rehearsing your group presentation.

Rehearsal	✓
Memorize your speech. Don't read it!	☐
Practice your presentation as many times as possible.	☐
Practice speaking in front of a mirror.	☐
Practice in front of other people.	☐
Practice in the presentation room.	☐
Practice using the necessary equipment.	☐
Use a clock to see how long your presentation takes.	☐

Під час презентаційного етапу учні демонструють в групах свій проєктний продукт. Важливо, щоб учні вміли не тільки чудово презентувати свої результати, а й слухати своїх колег, щоб на останньому етапі вони змогли оцінити їхню роботу. Варто попросити учнів робити нотатки та задавати питання тим, хто презентує проєкт. Роль вчителя в цьому процесі знову відноситься до спостереження та корегування ~~самого~~ процесу.

Останнім етапом є **підсумковий**, мета якого – оцінювання: спочатку учні оцінюють проєкти своїх колег, даючи розгорнутий зворотний зв'язок на основі розробленої нами таблиці (див. табл. 2.2.1 нижче); потім учні оцінюють власну роботу над проєктом (самооцінювання та саморефлексія, (див. табл. 2.2.2 [16, с. 62])).

Ex. 10. Evaluate your classmates' presentations. Use the following tables.

1) *Evaluate presentations using this table. Tick where necessary.*

Табл 2.2.1. Опитувальник для взаємооцінювання усних презентацій учнів

	Yes, of course	I cannot decide	No
Did the presentation match the topic?			
Was there eye contact with the audience?			
The number of pictures and text was appropriate			

Fonts and colours were chosen perfectly			
Do you like the presentation?			

2) *Evaluate your skills after the project. Tick where necessary.*

Табл 2.2.1. Контрольний список для самооцінювання проєктної роботи і навчальних досягнень учнів

	It has improved	It did not change	I am not sure
Planning the project			
Doing the project			
Presenting the project			
Working in a group			
Listening			
Speaking			
Reading			
Writing			

Під час презентаційного етапу проєктного навчання ми записували на аудіоносій ММ, тобто усні презентації, задля оцінювання вмінь англомовного ММ учнів. Вдома ми прослуховували та аналізували усне ММ учнів за критеріями поданими в підручнику «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика». Всі проєкти відповідали темі, а ММ учнів налічувало елементи творчості у висловлюванні. Учні працювали над проєктом плідно та посилено, тому не було виявлено серйозних проблем у фонетичній, лексичній, граматичній і стилістичній правильності мовлення [2, с. 369]. Аналіз усних презентацій учнів показав у них розвиток умінь англомовного ММ.

Застосування проєктної технології, а саме пробне навчання за нашим проєктом допомогло учням реалізувати себе та свої здібності. Вони були зацікавлені в темі та в опрацюванні джерел із скрапбуку, а робота в парах допомогла їм виховати ціннісне

ставлення до колективної праці. Нами було помічено, що учні вперше працюють з таким великим обсягом завдань та ресурсів, тому на майбутнє варто розпочинати знайомство з проєктною технологією з чогось простішого. Нам вдалося досягти всіх поставлених цілей та вмотивувати учнів мати власну думку та обґрунтовувати її доцільність. Більше того, ми можемо поради використовувати більше інтерактивних завдань, щоб навчальний процес був вмотивованим та цікавим для молодого покоління.

Під час роботи з проєктом було доведено, що можливість застосувати набуті теоретичні знання на практиці (для створення презентації) та наявність проблемно-дослідницького питання значно підвищили мотивацію учнів вивчати англійську мову та підходити з креативним підходом до всього чим вони займались. Тому можемо вважати, що мети було досягнуто.

ВИСНОВКИ

Отже, розглядаючи теоретичні передумови використання проєктної технології для формування англомовної компетентності в монологічному мовленні, варто зазначити, що для успішного та ефективного формування іншомовної КММ варто звернути особливу увагу на формування навичок, що належать мовним компетентностям. Ефективний результат при продукуванні монологічних висловлювань вірогідно отримати при сформованості лексичних, фонетичних, граматичних навичок і навичок вживання засобів міжфразового зв'язку. Найбільшим плюсом використання проєктної технології в аспекті формування КММ в навчальному процесі є вдале поєднання теоретичного матеріалу та його практичного застосування для розв'язання певних проблем. Використання проєктної технології – це різносторонній та клопіткий процес, під час якого вчитель повинен виступати «модератором», а не учасником, тобто повинен мотивувати учнів бути повністю залученими у виконання проєкту та надати їм можливість до самооцінки та саморефлексії.

За результатами пробного навчання, застосування проєктної технології допомогло учням застосувати набуті знання на практиці та зробити навчальний процес вмотивованим та захоплюючим. Найголовнішим є те, що аналіз усних презентацій учнів під час проєктної діяльності показав у них розвиток умінь англомовного ММ.

РЕЗЮМЕ

У першому розділі розглянуто теоретичні передумови використання проектної технології для формування англomовної компетентності в монологічному мовленні учні основної школи, як-от: цілі формування знань та умінь КММ, передумови формування КММ, стратегії ММ, типи та види проєктів, переваги і труднощі проектної технології.

У другому розділі описано власні спостереження під час проведення пробного навчання у школі №85 міста Києва. Було проаналізовано навчально-методичний комплекс Focus 2 (2nd edition), урок студентки-практикантки і представлено проєкт для розвитку вмінь англomовного монологічного мовлення учнів 8-го класу.

Ключові слова: проєктна технологія, компетентність у монологічному мовленні, учні 8-го класу.

SUMMARY

In the first section, the theoretical prerequisites for the use of project-based learning for the formation of English-language competence in oral production among elementary school students are considered, such as: the goals of forming knowledge and skills of competence in oral production, prerequisites for the formation of competence in oral production, strategies of oral production, types of projects, advantages and difficulties of project-based learning.

The second section describes observations during trial training at school #85 in Kyiv. The Focus 2 (2nd edition) educational and methodological complex, the lesson of a student-intern, was analyzed, and a project for the development of English oral production skills of 8th grade students was presented.

Key words: project-based learning, competence in oral production, 8th grade students.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алхазишвили А.А. Основы овладения устной иностранной речью. - М. : Просвещение, 2000. - 334 с.
2. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Устименко О.М. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. класич., пед. і лінгвіст. ун-тів. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Державний стандарт 2020 для базової середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
4. Копылова В. В. Методика проектной работы на уроках английского языка : метод. пособ. 2-е изд., стереотип. М. : Дрофа, 2004. С. 48–52.
5. Методичні рекомендації до навчання іншомовного професійно орієнтованого монологічного мовлення студентів технічних університетів [Електронне видання]: / Уклад.: І. В. Ставицька, Н. М. Куценко. – К.: НТУУ «КПІ», 2016. – 67 с.
6. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов (5 – 9 класи). URL: https://osvita.ua/doc/files/news/561/56140/program_movi.pdf
7. Особливості навчання монологічного мовлення на заняттях з англійської мови у ВНЗ Костянтин ІОСТЮЧЕНИО (Кіровоград, Україна). URL: <https://core.ac.uk/download/83099656.pdf>
8. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Пассов Е.И. – 2-е изд. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
9. Симоненко В.Д. Технологическое образование школьников: теоретико-методологические аспекты / В.Д. Симоненко, М.В. Ретивых, Н.В. Матяш. – Брянск: Изд. БГПУ, 1999. – 230 с.
10. Устименко О. М. Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2013. 1 (73). С. 3-9.
11. Устименко О. М. Проектні технології навчання іноземних мов і культур. *Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах* : колективна монографія. К. : Ленвіт, 2015. С. 330–334.

12. Устименко О. М. Типологія проектів у навчанні іноземних мов. *Young Scientist. Педагогічні науки*. 2016. 2 (29). С. 347–352.
13. Устименко О. М. Труднощі використання проектної технології навчання іноземних мов. *Матеріали міжнародного науково-практичного семінару «Проектна діяльність як інструмент дослідження, навчання та інновацій»*. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2016. – С.102–104
14. Устименко О. М. Поточний контроль іншомовної проектної діяльності учнів закладів середньої освіти. *Іноземні мови*. 2017. 4 (92). С.9.
15. Устименко О. М. Порівняльний аналіз технологій традиційного та проектного навчання іноземних мов і культур учнів закладів загальної середньої освіти. *Іноземні мови*. 2020. № 2. С. 49–50.
16. Цимбал О. М., Тягло О. В., Цимбал П. В. Проектна технологія, критичне мислення і громадянська освіта в процесі вивчення англійської мови. Початкова школа. Харків : Основа, 2008. 112
17. Kay S., Jones V. Focus 2. Students book. 2nd ed. Harlow : Pearson. 2020. 159 p.
18. Killer presentation tips. URL: <https://www.facilitatedtraining.com/wp-content/uploads/2019/10/killer-presentation-tips.png>
19. Nurwiansyah I. Project Based Learning Handbook. *Academia.edu - Share research*. URL: [https://www.academia.edu/20432502/2 Project Based Learning Handbook](https://www.academia.edu/20432502/2_Project_Based_Learning_Handbook)
20. Presentations in English. URL: <https://www.englishlessonviaskype.com/wp-content/uploads/2020/02/Presentations-in-English.png>
21. Russell D., Brayshaw D. Focus 2. Workbook. 2nd ed. Harlow: Pearson. 2020. 160 p.
22. Tkacz A., Reilly P. Focus 2. Teacher's book. 2nd ed. Harlow: Pearson. 2020. 283 p.
23. Wetz B., Hudson J. Oxford Discover Futures 2. Student's Book. Oxford: OUP, 2020. P.71.